Simeon a Anna

Původ materiálu
Rut Kučerová
Pořadí v lekci
21

Téma

Radost z Boží lásky, naděje.

Cíle

- Pro nejmenší děti: zprostředkovat pocit, že jsou zahrnuty láskou, obejmuty láskou (jako stařičký Simeon a babička Anna)
- Pro starší děti: dojít k poznání, že vždycky je naděje (i v opuštěnosti, v nemoci, při nedorozumění.)
- Pochopit, že mohou přispět k naději pro druhé (vnést světlo). (Naděje je jako srdce, které tluče pro druhého.)

Pro učitele

Biblický text

L 2,21–40

Poznámky k příběhu

Naděje — Bůh je dobrý. Myslí to s člověkem dobře.

Stařičký Simeon

„...nyní propouštíš služebníka svého v pokoji“: Co to bylo za těžkou službu, že Simeon tato slova říká s velkou úlevou? „Čekat na utěšení...“ : Pro sebe. Pro druhé. Pro tenhle svět. Těžká služba. Plná napětí a nepokoje.

Takovou službu má Simeon. Nelze z ní odejít jen tak, nechat být a utéct.

Ale očekávat. Na utěšení. Neztratit naději, že Bůh je dobrý.

A teď stařičký Simeon drží v náručí Ježíše. Jako maminka, která utěšuje dítě, ale sám je utěšen a s velkou úlevou a radostí vyznává a děkuje Bohu.

„Mé oči viděly spasení“: V Ježíšovi mé oči viděly spasení. Ježíš je ten, který utěšuje. A všechno zlé a těžké a beznadějné v životě nemusí mít takovou sílu a není bez konce.

Simeon objímá Ježíše a zároveň je objímán Boží láskou.

Stařenka Anička Blahoslavová (Ašerová)

Byla jen chvilečku vdaná, a pak celý dlouhý zbytek života žila sama. V chrámu. Postila se a modlila. Uklízela.

Stará nezajímavá paní, viďte…

Ale vůbec ne. To dobře ví ten, kdo je dlouho sám. Kdo dlouho čeká na nějakou změnu, třeba i celý život. A nezahořkne a nerezignuje, nepřestane očekávat.

To vůbec není jednoduché. To je velmi statečné.

Zahořklé srdce by nepoznalo, že se v chrámě děje něco velkého a radostného.

Anička běží k Josefovi a Marii a raduje se z Ježíše, z Boží lásky. A chválí Boha a je té radosti a lásky tak plná, že ji vypovídává do světa.

Úskalí

Udržet se na uzdě a nepročítat stovky materiálu. Ale v klidu si sednout a vzpomenout si nejprve na svůj vlastní příběh o naději, kdy mě Pán Bůh vysvobodil před rezignací. Kdy zachránil mé srdce, aby nezahořklo. Kdy mně dal naději pro život. A vzpomenout si, jak mi tenkrát bylo.

(Ž 126 *Když Hospodin úděl Sijónu změnil, bylo nám jako ve snu.tehdy naše ústa naplnil smích a náš jazyk plésal.*)

A také se rozpomenout, kdy já jsem se stala nadějí pro druhé.

Myslím, že toto je dobré udělat, aby nám děti mohly důvěřovat.

Ony poznají, když je něco nevěrohodné, neprožité. Mají na to zvláštní tykadla.

Pro děti

Pro předškolní děti

Nejprve si vyrobit miminko — z papíru, z vlny, zamotat z látky, omalovat.

Sednout si do kruhu kolem stolu nebo na zem.

Miminko jemně chovat v dlani.

Co asi maminka a tatínek říkali, když vás takhle chovali?

„To jsme rádi, že tě máme.“

Zkusíme to společně říct každý svému miminku, které chováme v dlani:

„To jsme rádi, že tě máme.“

A když se miminko směje, tatínek i maminka se taky smějí.

A když žvatlá, maminka i tatínek taky žvatlají, třeba takhle.

A když ho v náručí objímají, je jim tak dobře, jako kdyby miminko objímalo i je.

Tak se dobře posaďte, opatrujte svá miminka a já vám budu vyprávět o jednom dědečkovi a jedné babičce.

(Můžeme předem postavit jednoduchou scénu z biblických postaviček, nebo hrajeme se svým miminkem, vyprávět — hrát — pokud možno zpaměti.)

Když byl Ježíš malé miminko, přinesli ho tatínek Josef a maminka Marie do kostela. A v tom kostele sloužil starý muž, který se jmenoval Simeon.

Nikdy žádné miminko v náručí nechoval. A když uviděl Ježíše, běžel k němu, vzal ho do náručí, smál se na něj a bylo mu tak dobře, jako kdyby to malé miminko objímalo i jeho.

A ten dědeček Simeon říkal: „Tak jsem se přece jen dočkal, a já už jsem si myslel, že umřu, a ani malého Ježíše neuvidím.“

V tom kostele byla taky stařenka, jmenovala se Anička. Skoro celý život byla sama. Neměla nikdy žádné děťátko, které by chovala, na které by se smála. Neměla nikoho, kdo by ji obejmul. Celé dny uklízela v kostele, zametala, utírala prach. A když uviděla Ježíše v náručí starého Simeona, přiběhla a smála se a děkovala Pánu Bohu, že se narodilo miminko Ježíš. A když někdo přišel do chrámu, hned k němu utíkala a volala: „Představte si, že se nám narodilo miminko, které přinese lásku celému světu! Jen se pojďte podívat! Pojďte a nebojte se! To miminko se narodilo i pro vás.“

Zašeptáme potichoučku svému miminku: *To jsme rádi, že tě máme*. (Je to zároveň i modlitba.)

Píseň: *Když na světě smutno bylo*.(Buď tobě sláva, 19)

Pro mladší i starší děti

Co nejlépe přečíst příběh Noc plná hvězd.

Můžeme mít v ruce jako záložku hvězdu z papíru, kterou pak budou děti vyrábět. Podnítí se zvědavost dětí.

Noc plná hvězd

„Pche, hvězdy!“ pomyslel si Jirka. Neměl nejmenší chuť vyrábět vánoční hvězdy. Nešlo o to, že by to neuměl, nebo že by ho to nudilo. Prostě nechtěl. Neměl náladu a hotovo.

Bohužel paní učitelka neměla pro Jirkovu nechuť pochopení. Chtěla jít s celou třídou do domova důchodců.

Děti měly zpívat, popřát babičkám a dědečkům hezké Vánoce a dát jim malý dárek. Jirka se znechuceně postavil k lavici a vzal do ruky nůžky. Hvězdy mu připomínaly Vánoce a on se rozhodl, že letos Vánoce slavit nebude. Mohou mu být ukradené! A hvězdy taky! Jirka vztekle pokrčil papír a posadil se.

Ještě před měsícem byl pro Jirku Štědrý večer nejkrásnějším dnem v roce. Byl totiž „vánoční andílek“. Ne skutečný. Už přece nebyl mimino, ale maminka mu tak někdy říkala. Narodil se totiž přesně v noci z 24. na 25. prosince, v tu dobu, kdy si připomínáme, že se narodil Ježíš.

Jirka proto dostával o Vánocích dvakrát tolik dárků než ostatní, a to bylo něco.

Ale letos…

Letos bylo všechno jinak, protože před měsícem a 16 dny se Jirkův tatínek odstěhoval. Jednoduše zmizel.

Od té doby už mu maminka neříkala „můj vánoční andílek“, ale spíš „to nějak půjde“, nebo „to zvládneme“.

Ale Jirka nechtěl být bez táty, rozhodli to bez něj a jeho se ani nezeptali.

Konečně zazvonilo a hodina skončila. Paní učitelka ještě všechny upozornila: „Zítra o půl páté odcházíme do domova důchodců. Prosím, přijďte včas.“

Jirka vzal svou pomačkanou hvězdu a vložil ji do košíku mezi ostatní hvězdy.

Když Jirka přišel domů, maminka stála ve dveřích a usmívala se. Jirka se divil, protože jeho maminka se tak nesmála už hodně dlouho.

„Mám dobrou zprávu," řekla. „O Vánocích nebudeme sami. Přijede dědeček s babičkou a budou slavit s námi."

To dostal dobrou náladu i Jirka, protože když přijede dědeček s babičkou, bude to aspoň trochu jako o Vánocích. Ale lepší než s tátou to stejně nebude.

Příští den se děti i s paní učitelkou vydaly do domova důchodců.

Domov důchodců vypadal jako malý zámek a všude voněla skořice a cukroví. Paní ředitelka je přivítala a zavedla do jídelny. Jirka se schovával za děti a nenápadně se rozhlížel po sále. Všude seděli samí staří lidé. Někteří měli berle a někteří z nich seděli na vozíčcích.

Jirka si všiml jedné hubené paní. Seděla úplně vzadu u stolu, měla vlasy jako stříbro a zářivý úsměv. Paní učitelka poslala děti ke stolům, aby babičkám a dědečkům předaly své hvězdy.

Jirka udělal také několik kroků, ale pak zaváhal. Ke komu má jít? Neuměl se rozhodnout. Pak zpozoroval, že ta paní se stříbrnými vlasy je pořád sama. Sebral odvahu, zamířil přímo k ní a řekl: „Hezké Vánoce!"

„Ach, to je ale krásná hvězda. Já miluji hvězdy," usmála se paní jemně a otáčela hvězdou do všech stran, až se na ní odráželo světlo.

„Jak se jmenuješ?" zeptala se.

„Jirka."

„Já jsem Helena. Máš chuť na cukroví?"

Jirka se rozhlédl po jídelně a když viděl, že jeho spolužáci už hodují, odpověděl: „Děkuju. Rád si vezmu," a sedl si ke staré dámě.

Zatímco Jirka ukusoval linecké kolečko a srkal kakao, paní Helena se vyptávala. Nejdřív na školu, na vánoční prázdniny, ale pak najednou řekla: „Jirko, mohl bys mě doprovodit na chodbu? Chtěla bych ti něco ukázat."

Jirka šel a cítil, jak se o něj paní Helena při chůzi opírá. „Bolí mě kolena, když chodím," usmála se na něj omluvně.

Paní Helena zůstala stát na chodbě před jedním velkým oknem. Podívala se někam do tmy a řekla: „Vidíš ty hvězdy? Svítí pro nás každou noc."

Jirka se podíval ven a pomyslel si „Nic zvláštního. Obyčejná tma.“ Pak si ale jeho oči přivykly a on začal na obloze rozeznávat světlé body.

„Znáš nějaké hvězdy nebo souhvězdí?“ zeptala se ho paní Helena.

„Trochu,“ odpověděl nejistě Jirka a polknul, protože mu téměř vyhrkly slzy. Hvězdy mu připomněly tátu. O prázdninách sedávali dlouho do noci na schodech a táta ho učil hvězdy poznávat. Měl na to dokonce i program ve svém mobilu a to bylo něco!

„Víš,“ povídá najednou paní Helena do ticha, „tehdy za války — to jsem byla asi tak stará jako ty, jsem žila s mámou a tátou a měla jsem ještě mladšího bratra a sestřičku. Tehdy náš tatínek musel odejít do války. Byli jsme všichni moc smutní a ten večer před odjezdem mě tatínek zavedl na dvůr. Ukázal mi nebe plné hvězd a řekl mi: „Helenko podívej se na ty hvězdy. Támhle je souhvězdí Orion. Je zvláštní, protože je vidět ze všech míst na zeměkouli. Kdybys stála kdekoliv na světě a nebe bylo bez mraků, uvidíš ho.“

Paní Helena ukázala na několik hvězd. „Vidíš? Tam je. Vypadá jako malý človíček, který nám mává. Můj tatínek mi tehdy slíbil, že se na něj bude každý večer dívat a že mi tak bude mávat na pozdrav. A tak jsme na sebe mávali celou válku.“

„A pak se váš táta zase vrátil domů?“ zeptal se Jirka dychtivě.

Paní Helena si povzdechla a podívala se na hvězdy: „Bohužel ne. Zemřel krátce před koncem války.“

„To jste byli všichni určitě moc smutní,“ řekl Jirka tiše.

„Ano, všichni jsme byli smutní a já asi nejvíc. Neuměla jsem si to vysvětlit a ze začátku jsem si myslela, že mě tatínek opustil schválně.“

Bylo ticho a paní Helena nakonec řekla: „Já jsem si ale pak uvědomila, že můj život neskončil a jde dál, a taky jsem věděla, že můj tatínek mi stále mává z nebe — podobně jako ten člověk ze souhvězdí Orion.“

Jirka se podíval pozorně na oblohu a souhvězdí Orion uviděl. Opravdu vypadalo jako človíček, který mává.

Když se pak Jirka chystal s ostatními dětmi k odchodu, šedovlasá stařenka Helena na něj spiklenecky zamrkala: „Víš co? Zůstaneme taky ve spojení přes hvězdy.“

Když se Jirka vrátil domů, byl ještě smutnější než předtím. Stará paní sice ztratila tatínka, ale on s ní aspoň zůstal ve spojení. Zatímco jeho tatínek…

Najednou jako by do něj udeřil blesk. Vždyť jeho táta mu taky něco nechal, aby s ním byl ve spojení!

Než odešel, dal mu přece do ruky mobil a řekl: „Můžeš mi zavolat, kdykoliv budeš potřebovat.“ Jirka byl ale tehdy tak vzteklý, že mobil ani nezapnul a hodil ho do zásuvky psacího stolu. Teď ji otevřel a mobil zapnul.

Bylo tam 21 NEPŘEČTENÝCH ZPRÁV!

Otevřel hned tu první a četl: MILÝ JIRKO. MÁM TĚ MOC RÁD. NIKDY NA TO NEZAPOMEŇ. BRZY SE SEJDEM. TÁTA

Jirka viděl, že se mu tatínek každý den pokoušel dovolat a v poslední zprávě bylo:

JIRKO, PROSÍM TĚ OZVI SE. MÁM O TEBE VELKOU STAROST.

Jirkovi vstoupily slzy do očí. Táta ho neopustil! Hned mu napsal zprávu: AHOJ TATI. VÍŠ, JAK VYPADÁ SOUHVĚZDÍ ORION?

Ani ne za minutu mobil zazvonil. „Ahoj Jirko!“ ozval se tatínkův hlas. „Ahoj tati,“ řekl Jirka trochu nesměle. „Jsem rád, že se ozýváš. Už jsem se o tebe bál. Jak se máš?“

„Ujde to,“ odpověděl Jirka smutně.

Pak bylo chvilku ticho a tatínek řekl: „Víš, já bych tě rád viděl. Napadlo mě, nemohli bychom se sejít třeba ve hvězdárně. Co myslíš?“

Jirka polkl nadšením: „ a mohli bychom se podívat dalekohledem na ten Orion. To by bylo super!“

Když Jirka položil mobil, byl celý rozrušený. Táta nezmizel! Všechno bylo sice jinak než předtím, ale to přece ještě není konec.

Jirka odhrnul záclonu a podíval se na oblohu. Byly na ní mraky, ale sem tam přece jen zazářila hvězda. Malý človíček ze souhvězdí Orion mu mával z nebe. Jirka mu také zamával. Zdálo se, jako by mu odpověděl a dokonce jako by se usmál. Ten úsměv zná. Tak se přece smála paní Helena.

„Zvláštní noc plná zvláštních hvězd,“ pomyslel si Jirka, lehl si a spokojeně usnul.

Tvoření:

- dvojitá hvězda z papíru s otevíracím okénkem a do něj napsat děkovnou modlitbu, modlitbu nechat dětem jako tajemství;

- vyrábět s úmyslem darování někomu, kdo je sám, nebo z něčeho smutný, kdo potřebuje potěšit.

Závěr:

- přečíst společně příběh o Anně a Simeonovi (různými způsoby — dialogicky, po verších, nebo dítě samo, nebo učitel…);
- najít společné body s příběhem o Jirkovi (s vlastním příběhem), řízený rozhovor, krátký, výstižný.

Liturgie

Písně

Svítá: 339 — *Hvězda*

Buď tobě sláva: 75 — *Když na světě smutno bylo*

Biblický text k zapamatování

Hospodin učinil veliké věci. Radujeme se. (Ž 126,3; upraveno)

Modlitba

V oddíle *Tvoření* je návrh, jak s dětmi pojmout modlitbu. Nebo:

Pane Bože, děkujeme ti za Vánoce. Děkujeme za to, když někdo smutný začne mít radost. Prosíme, abychom dokázali potěšit někoho, kdo to potřebuje. Amen.

Katechetické cykly
Církevní rok
Biblický odkaz (kat)
Lukáš 2,21–40